

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр»
спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання

МИКОЛАЇВ 2021

УДК 664.003.1

E45

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту МНАУ від 27.04.2021р. протокол № 8.

Укладач:

Т.Г. Олійник – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки підприємств, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

Волошина-Сідей В.В. - канд. екон. н., ст. викладач кафедри фінансів та обліку Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського

Бобровська Н. В. - к.е.н., старший викладач кафедри обліку і аудиту Миколаївського національного аграрного університету

©Миколаївський національний аграрний
університет, 2021

Зміст

	стор.
Вступ	4
1. Мета та завдання курсової роботи.....	4
2. Тематика курсових робіт та приклади змісту окремих тем	5
3. Структура, основні етапи підготовки і написання курсової роботи.....	6
4. Вимоги до оформлення курсової роботи	8
5. Критерії оцінки курсової роботи.....	11
6. Захист курсової роботи.....	11
7. Організація захисту курсової роботи.....	12
Рекомендована література	13
Додаток А. Орієнтовна тематика курсових робіт	15
Додаток Б. Зразок титульної сторінки.....	17
Додаток В. Зразок плану курсової роботи.....	18

ВСТУП

В сучасних умовах підприємство є головним структуроутворюючим елементом економіки. На підприємствах харчової промисловості зосереджено найбільш кваліфіковані кадри, вирішуються питання оптимального використання ресурсів, високопродуктивної техніки та новітніх технологій, розробляються бізнес-плани, здійснюється ефективне управління. Усе це вимагає фундаментальних і глибоких економічних знань, а отже, і відповідної підготовки фахівців.

Методичні рекомендації містять основні вимоги щодо змісту та оформлення, організації виконання, порядку захисту і оцінювання курсової роботи.

Письмова робота, що виконується випускником рівня підготовки «бакалавр», є кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю.

Курсова робота має виконуватись на матеріалах реально функціонуючого об'єкта дослідження.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота – це оформлена здобувачем вищої освіти звітна документація (у виді пояснювальної записки і графічного матеріалу), що містить як рішення питань діяльності підприємства, так і детальне рішення поставленої відособленої задачі (спеціальна частина), що має загальну структуру, зміст і встановлену послідовність виконання.

Робота виконується здобувачем вищої освіти на конкретному підприємстві, в організації виробничого профілю та являє собою розробку конкретних пропозицій щодо удосконалення виробничої діяльності на цьому підприємстві, вибір та обґрунтування більш ефективної організаційної структури управління, розробку більш досконалих технологій, розробку та

впровадження плану заходів по перебудові виробництва, удосконаленню діяльності підприємства та підвищенню її ефективності, удосконаленню системи менеджменту на підприємстві.

Виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємств харчової промисловості» є складовою навчального процесу. Мета курсової роботи – поглибити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення курсу, виробити вміння застосувати їх у практичному вирішенні питань економіки та організації виробництва. У процесі написання курсової роботи студент має здійснювати аналіз основних техніко-економічних показників господарювання, самостійно виконати економічні розрахунки. У роботі важливо також узагальнити кращий вітчизняний та зарубіжний досвід організації виробництва.

В процесі виконання курсової роботи здобувач вищої освіти повинен самостійно знайти та опрацювати літературу з обраної теми, здійснити відповідний аналіз статистичних даних підприємства чи галузі, показати вміння вирішувати економічні завдання, застосувати теоретичні положення у вирішенні конкретних питань економіки, організації та планування первинної ланки промислового виробництва.

Курсова робота – це самостійне науково-практичне дослідження, яке дає змогу оцінити якість знань здобувачів вищої освіти, його вміння застосувати їх на практиці.

Основними завданнями курсової роботи є:

- поглиблення навичок самостійного опрацювання літературних та інших інформаційних джерел, звітної та статистичної інформації;
- оволодіння методикою дослідження, узагальнення та логічного викладення матеріалу;
- уміння формулювати узагальнення, висновки при дослідженні економічної проблеми по конкретній темі;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки;

- розробляти пропозиції щодо удосконалення діяльності підприємств та розраховувати очікувану економічну ефективність.

Загальні вимоги до курсової роботи :

- цілеспрямованість, відповідність меті;
- чітка логічність та послідовність побудови роботи і викладу матеріалу;
- глибина дослідження та повнота викладення питань;
- переконливість аргументації викладених думок;
- точність формулювань, конкретність викладу матеріалу;
- обґрунтованість висновків і рекомендацій;
- грамотне технічне оформлення роботи.

2 ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ ТА ПРИКЛАДИ ЗМІСТУ ОКРЕМИХ ТЕМ

Тема курсової роботи вибирається студентом самостійно із рекомендованого списку, розробленого і затвердженого на кафедрі. Орієнтовна тематика курсових робіт наведена в додатку А. За узгодженням із науковим керівником студент може запропонувати іншу тему дослідження, обґрунтувавши доцільність цього вибору, наприклад, наявністю фактичного матеріалу за місцем роботи. При виборі теми курсової роботи необхідно враховувати її актуальність, ступінь розробки в науковій літературі, наявність публікацій в науково-методичній та періодичній літературі, практичну значимість, зацікавленість студента в розробці даного напрямку.

ПРИКЛАДИ ЗМІСТУ ОКРЕМИХ ТЕМ

**ТЕМА: ПРИБУТКОВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ВІНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ
ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ**

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ I: ПРИБУТОК ЯК РЕЗУЛЬТАТ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність прибутку та його характеристика

1.2. Формування та використання прибутку

1.3. Стан виноробної галузі в Україні

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ

2.1. Дослідження тенденцій розвитку виноробних підприємств України

2.2. Аналіз прибутковості виноробних підприємств, рівень та динаміка рентабельності

РОЗДІЛ III: ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ

3.1. Резерви збільшення прибутку та їх оцінка.

3.2. Перспективи розвитку виноробної галузі

3.3. Стратегічна мета, цілі підвищення прибутку та забезпечення досягнення її ефективності

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ТЕМА: ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ, ЇЇ ФОРМИ ТА НАПРЯМИ ВСТУП

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

1.1. Економічний зміст організації праці на підприємстві

1.2. Поділ, кооперація і нормування праці на підприємстві

РОЗДІЛ II. СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ НА МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

2.1. Дослідження тенденцій розвитку молокопереробної галузі України

2.2. Організація праці на ЗАТ «Лакталіс-Україна»

2.3. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів ЗАТ «Лакталіс-Україна»

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

3.1. Напрями вдосконалення організації праці на молокопереробних підприємствах

3.2. Вдосконалення управління функціонуванням підприємства на основі SWOT-аналізу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ТЕМА: ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ, ЇЇ РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ В РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Якість продукції як економічна категорія та об'єктивна необхідність її підвищення

1.2. Поняття системи управління якістю продукції

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

2.1. Система показників якості продукції

2.2. Аналіз рівня якості продукції

2.3. Економічна оцінка ефективності підвищення якості продукції

РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

3.1. Управління якістю продукції на підприємствах харчової промисловості

3.2. Напрямки підвищення якості продукції підприємств харчової промисловості та їх економічна ефективність в світі та в Україні.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ТЕМА: КАДРОВА ПОЛІТИКА ТА СУЧАСНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

1. Поняття та сутність кадрової політики

2. Кадрова стратегія підприємств

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ КАДРОВОЮ ПОЛІТИКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

2.1. Сучасний стан кадрової політики на підприємствах молочної промисловості

2.2. Ефективність управління кадровою політикою на підприємствах молочної промисловості

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

3.1. Основні шляхи удосконалення кадрової політики для забезпечення ефективного функціонування підприємств

3.2. Пропозиції щодо забезпечення ефективної реалізації кадрової політики

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ТЕМА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

1.1. Стратегія діяльності підприємства: її сутність, види та етапи розробки

1.2. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні

РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИКО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

2.1. Методичний підхід щодо визначення рівня розвитку підприємств харчової промисловості

2.2. Обґрунтування вибору напрямків стратегічного розвитку підприємства

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ

3.1. Визначення можливих напрямів стратегічного розвитку підприємств харчової промисловості

3.2. Обґрунтування економічної доцільності реалізації стратегії розвитку

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ТЕМА: ДЖЕРЕЛА І ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ

ВСТУП

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

- 1.1. Поняття собівартості продукції, її економічна суть
- 1.2. Витрати підприємства, їх класифікація.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ СТОВ «АГРОФІРМА «ЗОРЯ»

- 2.1 . Організаційно-економічна характеристика
- 2.2. Аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції
- 2.3. Дослідження структури витрат на виробництво продукції

РОЗДІЛ III. ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ СТОВ «АГРОФІРМА «ЗОРЯ»

- 3.1 Напрями та резерви зниження собівартості продукції
- 3.2. Обґрунтування доцільності пропозиції по зменшенню собівартості продукції

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ТЕМА : КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

- 1.1.Поняття конкурентоспроможності галузі та фактори її формування.
- 1.2. Наукові підходи щодо розвитку конкуренції та конкурентоспроможності

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ РЕГІОНУ

- 2.1. Аналіз показників, ринку та факторів що впливають на конкурентоспроможність підприємств молочної промисловості.
- 2.2. Характеристика конкурентної позиції підприємств.

РОЗДІЛ 3. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції харчової промисловості.

- 3.1 Формування системи забезпечення, конкурентоспроможності підприємств.

3.2. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції харчової промисловості

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ТЕМА: ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

1.1 Сутність інноваційної діяльності, її характеристика і класифікація

1.2 Види ефективності (ефектів) інноваційної діяльності і принципи оцінювання

1.3 Основні показники ефективності інноваційної діяльності

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

2.1 Загальна характеристика харчової промисловості України

2.2 Аналіз інноваційної діяльності підприємств харчової промисловості України

2.3 Аналіз ефективності інноваційної діяльності на підприємствах харчової промисловості України

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ТА ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

3.1 Світовий досвід забезпечення інноваційної діяльності

3.2 Шляхи підвищення ефективності інноваційної діяльності на підприємствах харчової промисловості України

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

3 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ, ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇЇ

ВИКОНАННЯ

Процес виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- підбір та опрацювання літератури;
- складання плану роботи;

- збір фактичного матеріалу;
- написання тексту роботи;
- підготовка і захист курсової роботи.

Зміст курсової роботи відображається в плані. План курсової роботи складається студентом самостійно і погоджується з науковим керівником. До плану роботи можуть бути внесені зміни та доповнення в процесі дослідження, які узгоджені з керівником.

Структура курсової роботи повинна бути такою:

7 - титульний лист (додаток Б);

- зміст (додаток В);

- вступ;

- основна частина роботи, яка поділяється на розділи і параграфи; - висновки;

- список використаних джерел;

- додатки.

Робота повинна складатися з 3-х розділів, по 2-3 параграфи в розділі. Загальний обсяг курсової роботи 35 – 40 сторінок. До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел.

Вступ. У вступі слід обґрунтувати:

- ✓ актуальність обраної теми, її теоретичне та практичне значення;
- ✓ сформулювати мету та основні завдання дослідження;
- ✓ визначити методи дослідження, які використовуються при написанні роботи;
- ✓ надати перелік авторів, роботи яких склали основу для підготовки матеріалів дослідження.

Бажано у вступі вказати наукову новизну курсової роботи та практичне значення дослідження. Обсяг вступу повинен складати 2 сторінки.

Розділ 1. У першому розділі розглядаються теоретичні питання з обраної теми, проводиться аналіз науково-методичної літератури, аналізуються різні погляди вчених і спеціалістів, ступінь розробки теми

курсвої роботи в законах України, інших нормативних актах та обґрунтовується своя точка зору на вирішення проблем дослідження, а також обов'язково систематизуються економічні показники, за допомогою яких буде здійснюватись аналіз статистичних даних у другому розділі роботи. Обов'язковим є посилання на використану літературу, цитати, ідеї, іншу інформацію, яка використана в роботі. Обсяг розділу 15- 18 сторінок.

Розділ 2. Другий розділ курсвої роботи носить аналітичний характер. У цьому розділі на основі аналізу емпіричних та звітних даних фінансової діяльності реального сектору економіки потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті результати, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта дослідження. В ході написання роботи необхідно ілюструвати фактичний матеріал, що використовується, таблицями, схемами, графіками. Обов'язково в тексті давати пояснення до даних та показників, приведених в ілюстративному матеріалі.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської та природоохоронної діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, довідкові, інструктивні та інші матеріали, якими користуються в своїй роботі екологічна, планово-економічна і фінансові служби підприємства. Поряд з цим аналітичну інформаційну базу складають також результати спостережень, опитувань, обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує студент під час переддипломної практики.

Всі інформаційні джерела повинні бути достовірними. При написанні другого розділу курсвої роботи повинні даватися посилання на останні видання й публікації. Обсяг розділу 15-20 сторінок.

Розділ 3. В третьому розділі обов'язково на базі проведених розрахунків повинні бути сформульовані конкретні пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення діяльності об'єкту дослідження по обраній темі.

Висновки. У висновку в короткій формі приводяться найбільш важливі теоретичні та практичні результати проведеного дослідження, зокрема формулювання і аналіз проблеми, рекомендації щодо наукового та практичного використання отриманих результатів для підвищення ефективності діяльності об'єкту дослідження, а також економічний ефект від впровадження запропонованих заходів. Висновки включають чітко сформульовані і обґрунтовані пропозиції щодо вирішення проблем по темі курсової роботи, які студент буде захищати як результат виконаної ним роботи. Обсяг висновків – 3-4 сторінки.

Список використаних джерел. До списку використаних джерел вносяться всі використані при написанні роботи джерела інформації: законодавчі та нормативні акти, підручники, навчальні посібники, періодичні видання. Джерела інформації подаються в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Список використаних джерел свідчить про ступінь обізнаності студента з теми роботи. В роботі повинно бути використано не менше 20 джерел літератури. Кожне джерело нумерується і записується із абзацу.

Додатки. До додатків може бути віднесений допоміжний матеріал, який був використаний в роботі але не відображений в тексті (розрахункові таблиці, зразки документів, графіки, схеми, інформативні та ілюстративні матеріали, які займають повну сторінку тощо). Додатки слід позначати великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, на які робляться посилання по тексту курсової роботи.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги. Курсову роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша формату А4 (210×297 мм). Текст необхідно готувати за допомогою текстового редактора Microsoft Word, шрифт тексту –Times New Roman Суг, через полуторний інтервал, розмір – 14pt. Шрифт друку повинен бути чітким. На кожній сторінці текст необхідно друкувати, залишаючи поля

таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Будь-які скорочення слів в роботі не допускаються, крім загальноприйнятих: грн, млн, тис., кг, ц, т, га, м, л та інші. Щільність тексту повинна бути однаковою, букви або цифри – чіткими. Описки і неточності, які виявилися в процесі написання роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту.

Текст складається із розділів, підрозділів. Заголовки розділів друкують великими літерами по центру (Наприклад, „ВСТУП”).

Заголовки підрозділів друкують маленькими буквами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Наприклад: 1.1 Сучасні тенденції розвитку підприємств харчової промисловості. Кожний розділ починається з нової сторінки. Текст підрозділів пишеться в межах одного розділу без розриву. Відстань між заголовком розділу і підрозділу 1,5 інтервали, між заголовком підрозділу і текстом курсової роботи 1,5 інтервали. Сторінки нумеруються арабськими цифрами. На титульному листі номер не ставиться, на наступних сторінках - у правому верхньому кутку без крапки (наскрізна нумерація з додатками).

В змісті (додаток В) вказують номери сторінок, з яких починаються розділи, підрозділи. Всі наведені цитати, цифрові дані та іншу інформацію, запозичену з літературних джерел, необхідно чітко виділяти із посиланням на джерело (порядковий номер за списком використаних джерел), з зазначенням сторінки у квадратних дужках. Наприклад: [15,с.57]; [15,с.123].

4.1 ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

Таблицю слід розміщувати одразу після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті. Кожна таблиця повинна мати назву, яку потрібно писати посередині сторінки і розміщувати над таблицею. Таблиці нумеруються послідовно арабськими цифрами в межах кожного розділу (номер таблиці включає

номер розділу і порядковий номер таблиці). При переносі частини таблиці на наступний аркуш пишуть: "Продовження табл. 2.1" .

4.2 ОФОРМЛЕННЯ ФОРМУЛ

Формули та рівняння розміщуються безпосередньо за текстом, в якому вони згадуються по середині строчки. До і після кожної формули чи рівняння залишається одна вільна строчка.

Наведені в курсовій роботі формули нумерують (при наявності на них посилань (наприклад: “див. формулу 1.1”)) подвійною нумерацією арабськими цифрами в межах кожного розділу. Нумери вказують з правої сторони аркуша на рівні формули в круглих дужках, наприклад (1.1) - перша глава, перша формула. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити під формулою у тій самій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перед поясненням першого символу пишуть з абзацу слово "де" без двокрапки.

Наприклад:

$$P_r = \frac{П}{ПС} \quad (1.1)$$

де

P_r - рівень рентабельності;

П - прибуток;

ПС – повна собівартість.

4.3 ОФОРМЛЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ

Ілюстрації (малюнки, графіки, схеми, діаграми) позначають словом “рис.”(рисунок). Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують під ілюстрацією після пояснювальних даних разом з номером ілюстрації. Нумерація ілюстрацій проводиться арабськими цифрами в межах розділу, наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу).

4.4 ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних його сторінках, розміщуючи їх у

порядку появи посилань у тексті роботи, включаючи звітну інформацію досліджуваного підприємства; громіздкі таблиці, ілюстрації допоміжного інформаційного характеру тощо, розташовуючи в порядку появи посилань на них у тексті.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок у горі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої пишуться слово “Додаток ___” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначити послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як Додаток А.

При оформленні додатків окремою частиною на титульному аркуші під назвою роботи друкують великими літерами слово « ДОДАТОК».

4.5. ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ У ТЕКСТІ Посилання в тексті роботи на літературні джерела необхідно позначати в кінці речення порядковим номером за переліком посилань. При посиланні на рисунки, таблиці, формули, рівняння, вказують їх порядковий номер, наприклад: на рисинку 2.1; дивись рисунок 2.1; у таблиці 2.1; за формулою (2.1); у формулі (2.1)

5 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається на кафедру для перевірки науковим керівником не пізніше ніж за два тижні до екзаменаційної сесії. Курсова робота, яка відповідає викладеним у даних методичних рекомендаціях вимогам, оцінюється для студентів денної форми навчання за стобальною шкалою з врахуванням наступних критеріїв:

Таблиця 5.1 - Критерії оцінки курсової роботи

Критерії	Бали
Оцінка структури (плану) роботи, наскільки план дозволяє розкрити тему	60
Оцінка теоретичного рівня роботи	
Повнота розкриття основних питань теми	
Наявність прикладів, розрахунків, аналізу, порівнянь	
Характеристика аналітичного рівня роботи	
Ілюстративність роботи: наявність таблиць, рисунків	
Відповідність вступу та висновків вимогам, які викладено в методичних вказівках по написанню курсової роботи	
Оцінка повноти та правильності складання списку використаних джерел	
Відповідність оформлення роботи вимогам стандартів та правил	
Виконання календарного плану написання роботи	
Оцінка доповіді студента при захисті роботи	40
Оцінка відповіді студента на додаткові запитання	100
Всього	

Співвідношення 100-бальної шкали оцінювання написання та захисту курсової роботи зі шкалою ECST та 5-бальною шкалою оцінки наведено нижче.

Таблиця 5.2 - Шкала оцінювання успішності студентів

Шкала оцінювання		
Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	5 – „Відмінно”
82-89	B	4 – „добре”
75-81	C	4 – „добре”
64-74	D	3 – „задовільно”
60-63	E	3 – „задовільно”
35- 59	FX	2 – „незадовільно”
0-34	F	2 – „незадовільно”

6 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Заключним етапом є захист курсової роботи. Він проводиться у строки, визначені деканатом. Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти має виявити глибокі знання з вивчених розділів курсу, вміти розкрити зміст розглянутих у курсовій роботі положень і відповісти на поставлені запитання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
2. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства : навчальний посібник. Київ, 2010. 304 с.
3. Економіка підприємства / Г. О. Швиданенко та ін. ; за ред. Г. О. Швиданенко. Київ : КНЕУ, 2009. 439 с.
4. Прокопівний С. Ф. Економіка підприємства. Київ : КНЕУ, 2005. 528 с.
5. Економіка підприємства / А. І. Яковлев та ін. ; за ред. А. І. Яковлев. Харків : Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т", 2018. 515 с.

Додаткова література

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 №436- IV ; за станом на 15.05. 2021 р. Київ : Атіка, 2003. 208 с.
2. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства. Харків : ХНУВС. 2017. 192 с.
3. Ковальська Л. Л., Кривов'язюк І. В. Економіка підприємства : підручник. Київ : «Кондор», 2020. 620 с.
4. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства : навчальний посібник Київ, 2018. 302 с.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Харчова промисловість у системі господарського комплексу.
2. Організаційна структура управління харчовою промисловістю.
3. Малі підприємства харчової промисловості та шляхи підвищення ефективності їх діяльності.
4. Методи управління діяльністю харчових підприємств у ринкових умовах.
5. Система управління персоналом підприємств харчової промисловості.
6. Ефективність відтворення і використання основних фондів підприємств харчової промисловості.
7. Ефективність використання оборотних коштів на підприємствах харчової промисловості.
8. Інвестиційна політика підприємств харчової промисловості в умовах ринку.
9. Економічна ефективність інноваційних процесів на підприємствах харчової промисловості.
10. Якість продукції та шляхи її підвищення.
11. Організація контролю якості продукції на підприємствах харчової промисловості та підвищення його ефективності.
12. Конкурентоспроможність продукції на підприємствах харчової промисловості та шляхи її підвищення.
13. Організаційно-економічний механізм сертифікації продукції на підприємствах харчової промисловості
14. Мотиваційна система активізації трудової діяльності на підприємствах харчової промисловості.
15. Продуктивність праці персоналу та резерви її підвищення на підприємствах харчової промисловості.
16. Організація праці на підприємствах харчової промисловості, її форми та напрями.

17. Джерела і шляхи зниження собівартості продукції на підприємствах харчової промисловості.
18. Прибутковість підприємств харчової промисловості та шляхи її підвищення.
19. Економічної ефективності діяльності підприємств харчової промисловості та чинники її підвищення.
20. Формування стратегії розвитку підприємств харчової промисловості.
21. Кадрова політика та сучасна система управління персоналом на підприємствах харчової промисловості.
22. Основні засоби підприємств хлібопекарської галузі: поняття, функціонально-елементний склад та структура.
23. Ефективність відтворення та використання основних фондів підприємств кондитерської галузі.
24. Кадрова політика та сучасна система управління персоналом на підприємствах молочної галузі.
25. Кадрова політика та сучасна система управління персоналом на підприємствах м'ясної галузі.
26. Продуктивність праці персоналу та резерви її підвищення на підприємствах макаронної галузі.
27. Продуктивність праці персоналу та резерви її підвищення на підприємствах цукрової галузі.
28. Прибутковість підприємств виноробної галузі та шляхи її підвищення.
29. Інвестиційна політика підприємств кондитерської галузі в умовах ринку.
30. Джерела і шляхи зниження собівартості продукції на підприємствах молочної галузі.

Зразок титульного листа курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: “Економіка підприємств харчової промисловості”

на тему :

«Харчова промисловість у системі господарського комплексу»

Виконав:

здобувач вищої освіти

групи ХТБ 4/1

Іванов І.І.

Перевірив:

МИКОЛАЇВ 2021

Зразок плану курсової роботи

стор.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА ВИДИ ОПЛАТИ ПРАЦІ

1.1. Правові основи організації оплати праці в Україні

1.2. Принципи оплати праці

1.3. Форми та системи оплати праці

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Фінансово-економічна характеристика підприємства

2.2. Динаміка структури фонду оплати праці на підприємстві

2.3. Ефективність оплати праці на підприємстві

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ТА ЗАХОДИ З ПОКРАЩЕННЯ

ОПЛАТИ ПРАЦІ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Навчальне видання

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр»
спеціальності 181 «Харчові технології» денної форми навчання

Укладачі:
Олійник Тетяна Георгіївна

Формат 60x84 1/16 Ум. друк. арк. 2,5.
Тираж 30 прим. Зам. №

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54029, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.